

Plan działania na lata 2007-2008

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Numer Priorytetu: IX
Nazwa Priorytetu: <i>Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach</i>
Nazwa Instytucji Pośredniczącej: <i>Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie;</i> <i>Departament Europejskiego Funduszu Społecznego</i>
Adres siedziby: ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin
Telefon: 081/44 16 850
Fax: 081/44 16 853
Adres e-mail: defs@lubelskie.pl

I. Obszary wsparcia

I.1 Preferowane formy wsparcia

Typy projektów przewidziane do realizacji w roku 2007 (pilotaż):

Działanie 9.5

Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich

- działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia
- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich
- projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach

Typy projektów przewidziane do realizacji w roku 2008:

Działanie 9.1

Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

Poddziałanie 9.1.1

Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

- tworzenie przedszkoli (w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego¹) na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich)
- wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. wsparcie dla przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego zagrożonych likwidacją, wydłużenie godzin pracy, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie dodatkowego personelu itp.
- opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących edukację przedszkolną

¹ W rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z dnia 17 stycznia 2008 r.)

Poddziałanie 9.1.2

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

- programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
- doradztwo i opiekę pedagogiczno - psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym)
- programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki
- dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo - matematycznych
- rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery)
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne
- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania

Poddziałanie 9.1.3

Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych

- realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym²

² Szczegółowe zasady realizacji regionalnych programów stypendialnych zostaną określone w regulaminach przyznawania pomocy stypendialnej opracowanych przez beneficjentów systemowych Poddziałania 9.1.3 zgodnie z warunkami określonymi przez ramami dla wszystkich regionalnych programów stypendialnych: Instytucje Pośredniczące. Przyjęte zasady muszą jednak zachować zgodność z przedstawionymi poniżej wspólnymi

- Wysokość stypendiów ustalają beneficjenci systemowi Poddziałania 9.1.3 zgodnie z warunkami określonymi przez Instytucje Pośredniczące, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 600 zł. Minimalny okres na jaki przyznawane będzie stypendium wynosi 12 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu programu stypendialnego

- Kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów określone zostanie w regulaminach regionalnych programów stypendialnych w oparciu o: średnią uzyskiwanych ocen (w szczególności średnią ocen z przedmiotów matematyczno - przyrodniczych i technicznych), wyniki egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych, osiągnięcia w olimpiadach i konkursach szczebla co najmniej wojewódzkiego, a także inne czynniki określone przez beneficjenta systemowego zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez IP

- Kryterium dochodowe (na jednego członka rodziny) określa się jako dwukrotność kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Dochody na członka rodziny przewyższające tę kwotę uniemożliwiają otrzymanie stypendium.

- Wymogiem otrzymania stypendium będzie przygotowanie i złożenie wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia zawierającego co najmniej: profil ucznia, jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium oraz wydatki jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium

- W trakcie otrzymywania stypendium uczeń - stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia. Opiekun stypendysty za związane z tą funkcją obowiązki może otrzymywać wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej 30% wysokości stypendium ucznia (wg kalkulacji miesięcznej).

Działanie 9.2

Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

- diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy

- programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie wyrównywaniu dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia w szczególności obejmujące:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
- doradztwo i opiekę pedagogiczno - psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym)
- dodatkowe zajęcia (pozaekscyplinarne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo - matematycznych
- efektywne programy doradztwa edukacyjno - zawodowego
- modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących)
- współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania - staże i praktyki)
- wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne
- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania

Działanie 9.3

Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego

- kampanie informacyjne w zakresie: formalnego kształcenia ustawicznego, w tym w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy

- kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych

- programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które z własnej inicjatywy deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji)

- usługi doradcze dla osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych kształceniem formalnym w zakresie wyboru kierunku i formy kształcenia formalnego w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy

- wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na:

- monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy
- podwyższanie jakości oferty edukacyjnej w tym również w przypadku form pozaszkolnych ubieganie się o akredytację kuratora oświaty
- rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu

Działanie 9.4

Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty

- studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć)

- studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu

- studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia

- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej

- programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją

demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych)

Działanie 9.5

Oddolne inicjatywy³ edukacyjne na obszarach wiejskich

- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich
- projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach
- działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia

I.2 Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb – uzasadnienie preferowanych form wsparcia

Rozwój zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy jest jednym z kierunków rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-20 (zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego. Mimo, iż poziom wykształcenia mieszkańców uległ poprawie, to dalszy rozwój edukacji z naciskiem na jakość i efektywność kształcenia jest istotnym determinantem rozwoju regionu.

Jakość kapitału ludzkiego w województwie lubelskim jest niska. Jego ocena rozumiana jako zasób wiedzy, umiejętności, zdrowia i inicjatywy, wskazuje, że województwo lubelskie zajmuje pod tym względem 15 miejsce w kraju. Na niski poziom kapitału ludzkiego Lubelszczyzny wpływa przede wszystkim bardzo trudna sytuacja w zakresie mobilności przestrzennej i aktywności gospodarczej, a także niski poziom prężności demograficznej i wiedzy funkcjonalnej jej mieszkańców. Do głównych czynników negatywnie wpływających na ocenę jakości kapitału ludzkiego w regionie należy zaliczyć m.in. niedopasowanie strukturalne kwalifikacji i umiejętności zasobów pracy do potrzeb rynku pracy, stosunkowo niski poziom tzw. kompetencji cywilizacyjnych, obejmujących takie umiejętności jak prowadzenie samochodu, obsługa komputera, posługiwanie się językiem obcym. Małym zainteresowaniem wśród mieszkańców Lubelszczyzny cieszy się także podnoszenie kwalifikacji poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Tylko około 20% mieszkańców regionu w wieku 25-64 lata uczestniczy w różnych formach kształcenia ustawicznego. Jest to zdecydowanie poniżej średniej w kraju (30%). Powodem braku zainteresowania szkoleniami są względy finansowe, ale również brak umiejętności kojarzenia celowości samokształcenia z przyszłym rozwojem zawodowym czyli brak umiejętności planowania własnej ścieżki rozwoju.

Z drugiej strony Lublin – stolica regionu jest miastem o jednym z najwyższych współczynników skolaryzacji w Polsce (procent osób studiujących i z wyższym wykształceniem). Wśród 400 tys. mieszkańców w roku akademickim blisko 20% stanowią studenci. Na uwagę zasługuje fakt, że od 1992 roku w województwie dokonał się duży postęp w upowszechnianiu wyższego wykształcenia. Przyrosty udziału osób ze średnim i wyższym wykształceniem były znacznie wyższe niż w innych regionach kraju. Proces ten był możliwy dzięki szybko rozwijającej się sieci placówek szkolnictwa wyższego, zarówno w systemie kształcenia publicznego, jak i prywatnego. Obecnie wskaźniki dotyczące wykształcenia mieszkańców województwa lubelskiego są zbliżone do średnich krajowych i kształtują się następująco: ludność z wyższym wykształceniem stanowi 9,7%; najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy z wykształceniem ze średnim i policealnym - 32,2% ogółu populacji, osoby posiadające wykształcenie podstawowe - 32,0 %; wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 21% ludności; 5,1% stanowią mieszkańcy z wykształceniem niepełnym podstawowym. W ostatnich latach wyraźnej poprawie ulega także poziom wykształcenia ludności na wsi, chociaż w porównaniu z obszarami miejskimi, wykształceniem średnim i wyższym legitymuje się znacznie mniejszy odsetek ludności wiejskiej. Wzrost poziomu wykształcenia na wsi przekłada się pozytywnie na coraz większy odsetek gospodarstw rolnych kierowanych przez osoby z wykształceniem średnim i

³ Na potrzeby realizacji PO KL za oddolną inicjatywę lokalną należy uznać projekt o zasięgu lokalnym, skierowany do określonej grupy docelowej (w tym przypadku mieszkańców gmin wiejskich, wiejsko – miejskich i miast do 25 tys. mieszkańców) zakładający udział grupy docelowej w formułowaniu założeń i/lub realizacji projektu. Charakter inicjatywy wymusza na projektach realizowanych w ramach Działania, iż udzielane wsparcie musi wynikać w jakiś sposób z potrzeby społeczności lokalnej np. służyć rozwiązaniu problemu zdiagnozowanego przez tą społeczność lub służyć pobudzeniu aktywności tj. zwiększeniu własnych zdolności społeczności lokalnej do diagnozowania i rozwiązywania problemów w zakresie objętym Działaniem. Tym samym oddolne inicjatywy lokalne wpisują się w realizację zasady *empowerment* czyli udziału grup napotykających na problemy społeczne w identyfikacji potrzeb i zakresu wsparcia na etapie przygotowania i/lub realizacji projektu. Zasada *empowerment* jest stosowana w celu zaangażowania się i podniesienia rzeczywistej zdolności tych grup do wpływania na sprawy, które ich dotyczą i zwiększenia w ten sposób efektywności projektów.

wyższym. W przypadku województwa lubelskiego wskaźnik ten jest już wyższy od średniej krajowej i wynosi 35,8 % (wobec 33,7% w kraju).

Region Lubelski charakteryzuje niski poziom upowszechnienia **edukacji przedszkolnej**. Wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego w skali regionu wynosił 30 %, podczas gdy w skali kraju wynosi on 38 %, a w UE pow. 70% (Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013). Dostęp do niej utrudniony jest zwłaszcza na obszarach wiejskich z uwagi na brak przedszkoli. Bariere stanowi również słabiej rozwinięta oferta edukacyjna oraz uboga baza materialna istniejących przedszkoli. Na terenach wiejskich regionu lubelskiego wskaźnik uczęszczania do przedszkoli nie przekracza 10%. Z danych wynika, że w województwie lubelskim nastąpił spadek liczby przedszkoli. W roku szkolnym 2004/2005 zostało zlikwidowanych 7 placówek przedszkolnych. („Małe dziecko w Polsce”- raport o sytuacji edukacji elementarnej pod redakcją T. Szlendaka). Jednocześnie dostępna jest wysoce wykwalifikowana kadra nauczycieli- według dostępnych danych z Działu Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie (czerwiec 2007r.) na 132 osoby zarejestrowane jako bezrobotne z zawodem nauczyciel przedszkola przypada tylko 69 zgłoszonych ofert pracy.

Warto również pobudzać zainteresowanie samorządu i rodziców edukacją przedszkolną oraz poszerzać wiedzę na temat alternatywnych form wychowania przedszkolnego, które w równym stopniu przyczynią się do rozwoju dzieci.

Programy edukacyjne szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powinny być ukierunkowane na zmniejszenie dysproporcji w osiągnięciach uczniów oraz na poprawę jakości systemu kształcenia. Istnieje potrzeba realizacji zajęć dodatkowych, w tym zakresie oraz wsparcie dla uczniów wykazujących trudności w nauce lub zagrożonych wypadnięciem z systemu edukacji. Wyniki egzaminów gimnazjalnych i maturalnych w regionie wskazują na niższy poziom wiedzy w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i języków obcych w stosunku do przedmiotów humanistycznych (28% matematyczno-przyrodnicze natomiast, 71,21% humanistyczne-dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej). Strategia rozwoju systemu edukacji nakłada na szkoły obowiązek ukierunkowania ucznia i przygotowania go do dalszego życia, w tym zawodowego, co oznacza pomoc w rozwoju kompetencji kluczowych i wsparcie w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej. Znaczenie będą miały takie programy rozwojowe, które ukierunkują uczniów i przygotowują do kolejnego etapu w karierze zawodowej.

Duże znaczenie ma **bezpośrednie wsparcie w formie stypendiów dla uczniów** szczególnie uzdolnionych w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym. Według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Lublinie z kwietnia 2007r. w roku szkolnym 2006/2007 stypendia pobiera co 4 uczeń w gimnazjach (za wyniki w nauce otrzymuje je co 45 uczniów). W liceach profilowanych stypendia pobiera co 4 uczeń (tylko za wyniki w nauce co 153 uczniów), w technikumach i liceach zawodowych co 4 (tylko za wyniki w nauce co 255), w liceach ogólnokształcących co 5 (tylko za wyniki w nauce co 120) i w szkołach zawodowych co 22 (tylko za wyniki w nauce co 374). Większość przyznawanych stypendiów ma charakter socjalny i nie motywuje do wyższych wyników w nauce. Przeciwwagą do tego problemu jest przewidziany w ramach POKL regionalny program stypendialny, który ma za zadanie promować umiejętności i rozwijać kompetencje uczniów szczególnie uzdolnionych opierając się na realizacji indywidualnych planów rozwoju edukacyjnego.

Mniejsze zainteresowanie młodzieży zasadniczymi szkołami zawodowymi skutkuje luką kwalifikacyjną na rynku pracy. Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie z kwietnia 2007r. w szkolnictwie technicznym i zawodowym liczba szkół zmalała o 58 – ubyło 51 szkół ponadpodstawowych, 9 liceów profilowanych, 1 technikum. Zmniejszyła się również liczba uczniów w szkołach tego typu o 2,9tys., tj. o 5,2%. Najchętniej wybierane kierunki dają z drugiej strony najwyższe wskaźniki w rejestrach osób bezrobotnych.

Szczególnie niekorzystnym i niepokojącym jest fakt, iż dużą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi w wieku 20-25 lata z wykształceniem średnim (7940 osób) - dane WUP w Lublinie. W związku z tym potrzebne jest zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy. **Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego** wymaga budowania jego prestiżu. Kształcenie zawodowe powinno rozwijać kompetencje kluczowe tak na poziomie zasadniczym, średnim jak i policealnym. Konieczne jest zatem podniesienie znaczenia praktycznej nauki zawodu, głównie poprzez ścisłą współpracę z pracodawcami. Przyczyni się do tego także rozwój programów modułowych.

Udział mieszkańców Lubelszczyzny w **kształceniu ustawicznym** nie jest powszechny. Tylko około 20 % mieszkańców regionu w wieku 25-64 lata uczestniczy w różnych jego formach, średnia kraju 30 %, UE 42 % (wg Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013). Przyczyną takiego stanu jest przede wszystkim: brak motywacji do odnawiania swoich kwalifikacji, nieregulowany system uznawania nabytych kwalifikacji oraz słabo rozwinięta infrastruktura placówek. Należy poszerzać ofertę i rozwijać innowacyjne formy tego typu kształcenia a także przekonać ogół społeczeństwa o znaczeniu uczenia się przez całe życie i nieustannego podnoszenia swoich umiejętności i kwalifikacji.

Kompetentna kadra nauczycielska stanowi o jakości kształcenia. **Rozwój zawodowy nauczycieli**

powinien równomiernie rozwijać ich wiedzę, umiejętności i kształtować postawy uczniów. Według danych raportu CODN (Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli) z 2006r. w województwie lubelskim liczba pracujących nauczycieli bez przygotowania pedagogicznego wynosi 629 osób, natomiast 559 nauczycieli posiada wykształcenie średnie. Najniższy w skali kraju procent nauczycieli, którzy skorzystali z różnych form dokształcania w 2006r. zanotowano w województwie lubelskim – 7,43 %. Największą grupę nauczycieli w naszym województwie stanowią osoby z krótkim stażem pracy - do 1 roku (3446 nauczycieli). Stąd też niezbędne jest podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w związku z tendencjami demograficznymi, potrzebami rynku pracy oraz przekwalifikowywanie w kierunku kształcenia ustawicznego osób dorosłych. Istotnym będzie również podnoszenie kwalifikacji kadr administracyjnych systemu oświaty na poziomie regionalnym. Należy także inwestować w programy efektywnego zarządzania placówkami edukacyjnymi, które mogą wpłynąć na jakość nauczania.

Społeczeństwo wiedzy: kreatywne, innowacyjne, otwarte na zmianę, zdolne do wykształcania trwałych więzi społecznych może rozwijać się dzięki inicjatywom „oddolnym”- podejmowanym przez członków społeczności i aktywnie działającym instytucjom, w tym organizacjom III sektora. W kontekście rozwoju edukacji podnoszenie świadomości, co do jej roli i wpływu na jakość życia ma szczególne znaczenie dla środowisk wiejskich. Aspiracje edukacyjne są czynnikiem pokazującym różnice między mieszkańcami miast i wsi województwa lubelskiego. Wśród ludności wiejskiej w grupie wiekowej 25-29 lat jedynie 9% wykazuje chęć kontynuowania nauki, natomiast w mieście 25 %. Jak wskazują badania socjologiczne poziom wykształcenia wyznacza w zasadniczy sposób poziom uczestnictwa w kulturze. Powiększają się nierówności w dostępie do kultury między miastem a obszarami wiejskimi. Systematycznie zmniejsza się liczba bibliotek, domów kultury, klubów i świetlic oraz kin na obszarach wiejskich- wyniki Diagnozy Społecznej 2007 Warunki i Jakość Życia Polaków, redakcja J.Czapliński, T.Panek. Niespełna 11% gospodarstw wiejskich posiada ponad 100 książek, 16,6% nie posiada w ogóle, 50% posiada zbiór nie przekraczający 50 wolumenów.

Mieszkańcy ze środowisk wiejskich znacznie rzadziej korzystają z nowoczesnych technologii teleinformatycznych (zaledwie 30% na obszarach wiejskich korzysta z komputerów natomiast w miastach 60 %, 20% mieszkańców wsi ma dostęp do internetu, w mieście 45% - dane wg WUS w Lublinie), rzadziej też podejmują decyzje o wyjeździe z miejsca zamieszkania w celu poszukiwania pracy.

Wyniki Instytutu Badań UMCS dowodzą o niskiej aktywności społeczeństwa obszarów wiejskich (35% brało udział w działaniach na rzecz regionu, 60% nie podejmuje żadnych inicjatyw). Należy stwierdzić, iż osoby pochodzące z terenów wiejskich mają większe problemy niż mieszkańcy miast związane z komunikacją społeczną oraz adaptacją w nowym miejscu. **Lokalne inicjatywy** podejmowane w odpowiedzi na **potrzeby edukacyjne mieszkańców obszarów wiejskich** wpłyną na ich zwiększony udział w usługach systemu edukacji począwszy od wychowania przedszkolnego a skończywszy na kształceniu ustawicznym, wzmacniając instytucje podejmujące ich realizację.

I.3 Cele przewidziane do osiągnięcia w wyniku realizacji wybranych form wsparcia w kontekście celów szczegółowych przyjętych dla danego Priorytetu PO KL

1. Zmniejszenie nierówności w upowszechnianiu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi.
W ramach realizowanych działań wsparciem objęte zostaną dzieci w wieku 3-5 lat uczestniczące w formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich- liczba utworzonych ośrodków edukacji przedszkolnej będzie stanowić ok.13% przewidzianej do utworzenia liczby ośrodków w ramach PO KL w województwie lubelskim.
Zwiększeniu ulegnie również liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata uczestniczących w formalnym kształceniu ustawicznym (przewiduje się objęcie wsparciem w/w grupy na poziomie min. 13% docelowej wartości w ramach PO KL dla regionu).
2. Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego).
Efektem będzie wdrożenie przez szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne projektów rozwojowych obejmujących m.in. nowoczesne systemy zarządzania, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. Przewiduje się wdrożenie ok.13% docelowej ilości programów rozwojowych.
3. Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego.
Rezultatem działań będzie zwiększenie liczby absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe kończące się maturą, w relacji do liczby absolwentów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą oraz zwiększenie liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie zawodowe w relacji do liczby wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.
4. Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli szczególnie na obszarach wiejskich.

W efekcie zwiększy się liczba nauczycieli podnoszących swoje kompetencje poprzez doskonalenie zawodowe w krótkich formach (ok.14% docelowej liczby nauczycieli uczestniczących w krótkich formach kształcenia).

5. Dofinansowanie programów rozwojowych szkół i placówek oświatowych. Efektem tego będzie zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości systemu kształcenia.
6. Wsparcie finansowe uczniów szczególnie uzdolnionych funkcjonujących w trudnej sytuacji materialnej. Efektem będzie realizacja i upowszechnienie programów stypendialnych.
7. Dofinansowanie programów szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (na poziomie 13% docelowej wielkości). Efektem będzie podniesienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.
8. Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych (13% docelowej wartości do osiągnięcia w ramach PO KL). Efektem będzie podniesienie jakości i dostępności kształcenia ustawicznego oraz zwiększenie znaczenia kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy.
9. Podniesienie kwalifikacji kadr systemu oświaty. Efektem będzie dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionu.
10. Wsparcie w tworzeniu lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji. Efektem będzie pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich regionu lubelskiego (16 % docelowej liczby inicjatyw wiejskich na obszarach wiejskich w regionie).

Działania zaplanowane do realizacji w ramach Priorytetu IX z jednej strony wspierają instytucje i placówki realizujące proces kształcenia, wpływając na jakość usług edukacyjnych - z drugiej strony są wsparciem dla tych obszarów i środowisk województwa lubelskiego, które dotąd napotykały na najsilniejsze bariery w edukacji uwzględniając specyfikę obszarów wiejskich. Przyczynią się zatem do realizacji celu głównego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i celów szczegółowych Priorytetu.

II. Plan finansowy

Plan finansowy na rok 2007

Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)

	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 9.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.1	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.2	0	0	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.3	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.2	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.3	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.4	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 9.5	0	0	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ⁴	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	0	0	0	0	0	0	0

⁴ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

Plan finansowy na rok 2008							
Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)							
	Ogółem	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 9.1	15 641 845	15 553 235	14 862	73 748	0	0	0
Poddziałanie 9.1.1	4 916 522	4 842 774	0	73 748	0	0	0
Poddziałanie 9.1.2	9 734 498	9 734 498	0	0	0	0	0
Poddziałanie 9.1.3	990 825	975 963	14 862	0	0	0	0
Działanie 9.2	10 028 173	8 749 581	75 211	1 203 381	0	0	0
Działanie 9.3	3 737 083	3 737 083	0	0	0	0	0
Działanie 9.4	1 958 955	1 665 112	0	293 843	0	0	0
Działanie 9.5	3 033 137	3 033 137	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ⁵	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	34 399 193	32 738 148	90 073	1 570 972	0	0	0

⁵ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

III. Wskaźniki		
Nazwa wskaźnika produktu	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2008	Docelowa wartość wskaźnika (2013)
Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach		
Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty		
Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania	0*	124
Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na:	0*	1 731
<i>obszary miejskie</i>	0	368
<i>obszary wiejskie</i>	0	1 363
Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego		
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe	38	270
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych	28	202
Działanie 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego		
Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Działania	1 470	10 502
Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty		
Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach w tym:	1 213	8 664
<i>Nauczyciele na obszarach wiejskich</i>	1 024	7 316
<i>Nauczyciele kształcenia zawodowego</i>	93	661
Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich		
Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania	24	144

* Wskaźniki: liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania oraz liczba szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne, które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania będą mierzone „na wyjściu z projektu”- stąd ich wartości zerowe na rok 2008. W ramach konkursów na rok 2008 planuje się objęcie wsparciem **17 ośrodków wychowania przedszkolnego i 242 szkół.**

IV. Opis systemu wyboru projektów

IV.1 Projekty systemowe⁶

IV.1.1

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Lubelski program pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych /

Poddziałanie 9.1.3.

Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Beneficjent/ Projektodawca

Samorząd Województwa- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Departament Kultury, Edukacji i Sportu

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Realizacja programu pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych, którym niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.

Stypendia przyznawane będą uczniom szkół z województwa lubelskiego, którzy uzyskali odpowiednią średnią ocen i/lub posiadają szczególne osiągnięcia w nauce przy dochodzie na członka rodziny, który w odniesieniu do warunków życia na Lubelszczyźnie stanowi istotną barierę w edukacji.

Szczegółowe warunki uprawniające do uzyskania stypendiów, **w szczególności: wymagane kryteria w odniesieniu do osiągnięć edukacyjnych stypendysty, poziom dochodu na członka rodziny stypendysty** zawierać będzie Regulamin stypendiów, opracowany w oparciu o analizę potrzeb regionu w tej dziedzinie. Z wnioskiem o stypendium/a dla swoich uczniów występuje szkoła. Szkoła opracowuje ww. wniosek zgodnie z regulaminem stypendialnym. Regulamin będzie zawierać również szczegółowe informacje na temat zasad i trybu wypłaty stypendiów, niezbędnych dokumentów uprawniających uczniów do wsparcia finansowego oraz innych kwestii potwierdzających edukacyjny charakter pomocy finansowej. Regulamin będzie określał rolę nauczyciela opiekuna stypendysty.

Przewiduje się wsparcie dla ucznia w wysokości ok. 250 PLN/mc. Maksymalnym progiem dochodowym uprawniającym do uzyskania stypendium jest **dwukrotność progu dochodowego zawartego w Ustawie o świadczeniach rodzinnych tj. 1008 zł.**

Grupy docelowe

Szczególnie **uzdolnieni** w zakresie nauk matematyczno - przyrodniczych i technicznych **uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa lubelskiego**, którym trudna sytuacja materialna utrudnia rozwój edukacyjny.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Udzielenie pomocy finansowej ok. 300 uczniom.

Przyznane wsparcie przyczyni się do zwiększenia poziomu motywacji do nauki, promocji wśród młodzieży i społeczności lokalnych postaw zorientowanych na własny rozwój oraz zniwelowanie bariery ekonomicznej w rozwoju edukacyjnym uczniów szczególnie uzdolnionych.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Przyznane wsparcie będzie stanowić wzmocnienie działań instytucji oświatowych ukierunkowanych na pomoc uczniom, dla których efektywnego rozwoju mimo potencjału- ze względu na czynniki ekonomiczne, społeczne czy kulturowe- brakuje mechanizmów w systemie oświaty. Realizacja Działania 9.1.3 będzie więc istotnym wkładem w realizację polityki wyrównywania szans edukacyjnych.

Szacowany budżet projektu na rok 2008:

⁶ W przypadku projektów systemowych realizowanych w ramach Działań 6.1 oraz 7.1 w polu „tytuł projektu” należy podać typ projektów systemowych, w kolejnych pozycjach punktu IV.1.1 należy wymienić projektodawców realizujących dany typ projektów systemowych, podać krótki opis planowanych działań z uzasadnieniem, wymienić grupy docelowe oraz określić szacowany budżet planowany na realizację wybranego typu projektów systemowych wraz z planowanym % udziałem wkładu własnego. Pozycje IV.1.1 i IV 1.2 nie dotyczą projektów innowacyjnych w latach 2007 i 2008.

IV.2 Projekty konkursowe

IV.2.1 Opis szczegółowych kryteriów wyboru projektów konkursowych wraz z uzasadnieniem, w tym wyboru projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych⁷

Kryteria dostępu - są obowiązkowe dla wszystkich wnioskodawców i podlegają weryfikacji podczas oceny formalnej wniosku. Projekty, które nie spełniają kryteriów dostępu są odrzucane.

Kryteria strategiczne - dotyczą preferowania pewnych typów projektów. Spełnianie kryteriów strategicznych nie jest obowiązkowe. Wniosek, który przeszedł pozytywnie ocenę merytoryczną i jednocześnie spełnia kryteria strategiczne otrzymuje dodatkowo premię punktową w trakcie oceny merytorycznej. Niespełnienie kryterium strategicznego nie wyklucza uzyskania maksymalnej liczby punktów za spełnianie kryteriów merytorycznych. Przy każdym kryterium strategicznym określone są jego wagi punktowe. Możliwe jest spełnianie przez projekt tylko jednego kryterium strategicznego.

Kryteria dla projektów składanych na konkurs w roku 2007:

Działanie 9.5

Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich (pilotaż)

Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- wsparcie kierowane do mieszkańców gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców

Kryterium wartości finansowej projektu:

- maksimum: 50 000 zł

Uzasadnienie:

Kryteria dla konkursu pilotażowego na podstawie ustalone Uchwały nr 18 Prekomitetu Monitorującego PO KL z dnia 18 września 2007 r.

Kryterium strategiczne:

- premiovane będą projekty realizowane w formie partnerstwa.

Waga punktowa- 20 pkt

Kryteria dla projektów składanych na konkurs w roku 2008:

Działanie 9.1

Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

Poddziałanie 9.1.1

Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- grupę docelową stanowią instytucje funkcjonujące na obszarze regionu i/lub osoby, grupy społeczne pochodzące z Lubelszczyzny

Uzasadnienie:

Ograniczenie grup docelowych do pochodzących z Lubelszczyzny wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX.

Kryteria wartości finansowej projektu:

- kryterium wartości finansowej projektu: minimum 50 000 zł

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z

⁷ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

- a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.
- b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 200 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągniętym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Kryterium dwukrotności przychodów Wnioskodawcy jako maksymalnej wartości projektu pozwoli na weryfikację potencjału projektodawców a w konsekwencji ograniczenie zjawiska składania projektów przez podmioty nie gwarantujące prawidłowej i skutecznej realizacji przedsięwzięć.

Kryterium wymaganego wkładu własnego:

- wymagany wkład własny JST szczebla lokalnego- min. 1,5% budżetu projektu

Uzasadnienie:

Kryterium dostępu wkładu własnego JST wynika z przeliczenia środków składających się na współfinansowanie krajowe dla Działania.

Kryterium czasu realizacji projektu:

- maksymalny czas realizacji projektu- 3 lata

Uzasadnienie:

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

Kryterium strategiczne

- preferowane projekty adresowane do min. 50% dzieci pochodzących z obszarów wiejskich

Waga punktowa- 10 pkt

- preferowane projekty tworzące ośrodki przedszkolne/realizujące alternatywne formy edukacji przedszkolnej na wsi bez konieczności dowozu dzieci

Waga punktowa- 10 pkt

Uzasadnienie:

Kryterium strategiczne grupy docelowej odnosi się do potrzeb regionalnych (relatywnie niski stopień uczestnictwa w edukacji przedszkolnej na wsi) oraz celów szczegółowych PO KL.

Poddziałanie 9.1.2

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- grupę docelową stanowią instytucje funkcjonujące na obszarze regionu i/lub osoby, grupy społeczne pochodzące z Lubelszczyzny

Uzasadnienie:

Ograniczenie grup docelowych do pochodzących z Lubelszczyzny wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX.

Kryteria wartości finansowej projektu:

- kryterium wartości finansowej projektu: minimum 50 000 zł

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z

roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

- a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.
- b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 200 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągającym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Kryterium dwukrotności przychodów Wnioskodawcy jako maksymalnej wartości projektu pozwoli na weryfikację potencjału projektodawców a w konsekwencji ograniczenie zjawiska składania projektów przez podmioty nie gwarantujące prawidłowej i skutecznej realizacji przedsięwzięć.

Kryterium czasu realizacji projektu:

- maksymalny czas realizacji projektu- 3 lata

Uzasadnienie:

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

Kryteria strategiczne

- projekty realizowane przez partnerstwo szkół z uwzględnieniem JST

Waga punktowa- 5 pkt

- projekty obejmujące „programy sieciowe”: kilka szkół (min. 3) realizuje swoje programy rozwojowe wg jednego lub różnych standardów, zaś wnioskodawcą jest jedna ze szkół lub wspólny dla wszystkich organ prowadzący

Waga punktowa- 10 pkt

- projekty zawierające w formach wsparcia elementy orientacji zawodowej

Waga punktowa- 5 pkt

Uzasadnienie:

Partnerstwo i projekty sieciowe będą inicjować współpracę lokalną, w tym udział organów prowadzących szkoły. Premiowanie orientacji zawodowej w programach rozwojowych odnosi się do rzeczywistych potrzeb w rolach realizowanych przez szkoły.

Działanie 9.2

Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- grupę docelową stanowią instytucje funkcjonujące na obszarze regionu i/lub osoby, grupy społeczne pochodzące z Lubelszczyzny

Uzasadnienie:

Ograniczenie grup docelowych do pochodzących z Lubelszczyzny wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX.

Kryteria wartości finansowej projektu:

- kryterium wartości finansowej projektu: minimum 50 000 zł

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

- a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.
- b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku

poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 200 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągniętym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Kryterium dwukrotności przychodów Wnioskodawcy jako maksymalnej wartości projektu pozwoli na weryfikację potencjału projektodawców a w konsekwencji ograniczenie zjawiska składania projektów przez podmioty nie gwarantujące prawidłowej i skutecznej realizacji przedsięwzięć.

Kryterium wymaganego wkładu własnego:

- wymagany wkład własny JST szczebla lokalnego- min. 12% budżetu projektu (z wyłączeniem projektów związanych z diagnozowaniem potrzeb edukacyjnych)

Uzasadnienie:

Kryterium dostępu wkładu własnego JST wynika z przeliczenia środków składających się na współfinansowanie krajowe dla Działania.

Kryterium formy wsparcia:

- w przypadku programów rozwojowych szkół: projekty uwzględniające w formach wsparcia elementy doradztwa edukacyjno-zawodowego

Uzasadnienie:

Programy szkół zawodowych obligatoryjnie mają zawierać elementy doradztwa edukacyjno-zawodowego; wynika to z potwierdzonych potrzeb na tym poziomie kształcenia.

Kryterium czasu realizacji projektu:

- maksymalny czas realizacji projektu- 3 lata

Uzasadnienie:

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

Kryteria strategiczne

- preferowane projekty tworzone przy współpracy z pracodawcami

Waga punktowa- 20 pkt

Uzasadnienie:

Kryterium współpracy z pracodawcami odnosi się do wskaźników realizacji Działania oraz diagnozy potrzeb w zakresie edukacji zawodowej.

Działanie 9.3

Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego

Kryteria dostępu

Kryterium obszaru realizacji projektu:

- w przypadku projektów na kampanie informacyjne: objęcie zasięgiem całego regionu lubelskiego

Uzasadnienie:

Kryterium dostępu dla projektów na kampanie informacyjne wpłynie na powstanie koncepcyjnie spójnych przedsięwzięć promocyjnych na skalę regionalną.

Kryteria wartości finansowej projektu:

- kryterium wartości finansowej projektu: minimum 50 000 zł

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku

poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 200 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*, natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągniętym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Kryterium dwukrotności przychodów Wnioskodawcy jako maksymalnej wartości projektu pozwoli na weryfikację potencjału projektodawców a w konsekwencji ograniczenie zjawiska składania projektów przez podmioty nie gwarantujące prawidłowej i skutecznej realizacji przedsięwzięć.

Kryterium grupy docelowej:

- grupę docelową stanowią instytucje funkcjonujące na obszarze regionu i/lub osoby, grupy społeczne pochodzące z Lubelszczyzny

Uzasadnienie:

Ograniczenie grup docelowych do pochodzących z Lubelszczyzny wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX.

Kryterium czasu realizacji projektu:

- maksymalny czas realizacji projektu- 3 lata

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

Kryteria strategiczne

- preferowane projekty adresowane do mieszkańców gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców

Waga punktowa- 8 pkt

- projekty oparte o diagnozę potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (nie dotyczy projektów na kampanie informacyjne)

Waga punktowa- 12 pkt

Uzasadnienie:

Kryteria strategiczne dla 9.3 mają za zadanie tworzenie ofert szkoleniowych w oparciu o rzeczywiste potrzeby edukacyjne i zwiększenie udziału mieszkańców wsi w regionie w kształceniu ustawicznym.

Działanie 9.4

Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty

Kryteria dostępu

Kryterium wkładu własnego:

- wkład własny JST szczebla lokalnego min.15% budżetu projektu

Uzasadnienie:

Kryterium dostępu wkładu własnego JST wynika z przeliczenia środków składających się na współfinansowanie krajowe dla Działania.

Kryteria wartości finansowej projektu:

- kryterium wartości finansowej projektu: minimum 50 000 zł

- maksymalna wartość projektu – nie może być wyższa od dwukrotnej wartości przychodu wnioskodawcy z roku poprzedzającego złożenie wniosku, z wyjątkiem:

a) podmiotów działających poniżej jednego roku - maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

b) podmiotów działających dłużej niż jeden rok, w przypadku gdy dwukrotna wartość ich przychodu z roku poprzedzającego złożenie wniosku wynosi mniej niż 200 tys. zł.- maksymalna wartość projektu - 200 tys. zł.

Uzasadnienie: Wartość minimalna projektu zgodna ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów PO KL*,

natomiast ustalenie wartości maksymalnej projektu podyktowane jest uniknięciem sytuacji, w której Wnioskodawca będący podmiotem krótko funkcjonującym na rynku lub osiągającym niskie przychody, otrzymywałby znaczne środki finansowe podczas gdy jest on podmiotem mniej wiarygodnym i mniej doświadczonym. Kryterium dwukrotności przychodów Wnioskodawcy jako maksymalnej wartości projektu pozwoli na weryfikację potencjału projektodawców a w konsekwencji ograniczenie zjawiska składania projektów przez podmioty nie gwarantujące prawidłowej i skutecznej realizacji przedsięwzięć.

Kryterium grupy docelowej:

- grupę docelową stanowią instytucje funkcjonujące na obszarze regionu i/lub osoby, grupy społeczne pochodzące z Lubelszczyzny

Uzasadnienie:

Ograniczenie grup docelowych do pochodzących z Lubelszczyzny wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX.

Kryterium czasu realizacji projektu:

- maksymalny czas realizacji projektu- 3 lata

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie, dające możliwość uniknięcia sytuacji, w której Wnioskodawca mógłby złożyć jeden projekt na bardzo dużą wartość, realizowany przez cały okres programowania, blokując w ten sposób środki finansowe oraz inicjatywę innych Wnioskodawców.

Kryteria strategiczne

- preferowane projekty skierowane do nauczycieli uczących na terenach wiejskich (gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców)

Waga punktowa- 15 pkt

- preferowane projekty skierowane do nauczycieli kształcenia zawodowego

Waga punktowa- 5 pkt

Uzasadnienie:

Kryteria strategiczne odnoszą się do wskaźników realizacji Działania.

Działanie 9.5

Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich

Kryteria dostępu

Kryterium grupy docelowej:

- wsparcie kierowane do mieszkańców gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców

- grupę docelową stanowią instytucje funkcjonujące na obszarze regionu i/lub osoby, grupy społeczne pochodzące z Lubelszczyzny

Uzasadnienie:

Ograniczenie grupy docelowych do pochodzących z Lubelszczyzny wynika z regionalnego charakteru wsparcia w ramach Priorytetów VI-IX.

Kryterium wartości finansowej projektu:

- minimum 30 000 zł

- maksimum: 50 000 zł

Uzasadnienie:

Maksymalna wartość finansowa projektu wynika z zapisów Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Minimalna wartość finansowa projektu pozwoli uniknąć przypadków składania projektów na jednorazowe działania, nie ukierunkowane na realizację celów właściwych dla Priorytetu IX PO KL bądź możliwe do sfinansowania w ramach innych programów finansowanych ze środków krajowych lub prywatnych.

Kryterium czasu realizacji projektu:

- maksymalny czas realizacji projektu- 3 lata

Uzasadnienie: Możliwość wykazania się przez Wnioskodawców elastycznością i szybkością reakcji na bieżące zmiany występujące na rynku regionalnym oraz potrzebę reakcji w tym zakresie.

Kryteria strategiczne

- preferowane będą projekty realizowane przez podmioty działające na rynku maksymalnie do 3 lat (decyduje data rejestracji)

Waga punktowa- 12 pkt

- preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie z JST

Waga punktowa- 8 pkt

Uzasadnienie:

Kryteria strategiczne odnoszą się do specyfiki Lubelszczyzny. W ciągu ostatnich lat zostało zarejestrowanych wiele organizacji pozarządowych. Działanie 9.5 pozwoli na sfinansowanie pierwszych inicjatyw podejmowanych przez te podmioty ze środków unijnych i zdobycie przez nich doświadczenia w tym zakresie. W kontekście warunków lokalnych podejście partnerskie z samorządem lokalnym będzie kluczowym, także dla powstawania kolejnych projektów do PO KL.

IV.2.2 Tryb procedury konkursowej (otwarta/zamknięta) wraz z uzasadnieniem wyboru

Instytucja Pośrednicząca (IP) w ramach Priorytetu IX planuje przeprowadzenie konkursów zamkniętych tak w odniesieniu do pilotażu w 2007 roku, jak i konkursów ogłaszanych w 2008 roku. Pozwoli to na efektywniejsze zarządzanie funduszami przeznaczonymi na finansowanie projektów i umożliwi dostosowywanie zaplanowanych działań do zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców regionu w celu osiągnięcia założonych wskaźników realizacji Priorytetu. Zamknięty tryb konkursów zmotywuje beneficjentów do rzetelnego przygotowania projektów, a cykliczność konkursów pozwoli na zminimalizowanie powtarzalności błędów (ryzyka niepowodzenia). Instytucja ogłaszająca konkursy będzie miała możliwość sprawnej modyfikacji dokumentacji konkursowej w odniesieniu do uwag zgłaszanych przez wnioskodawców.

IV.2.3 Kwartalny harmonogram ogłaszanych konkursów, alokacja finansowa na poszczególne konkursy

IV kwartał 2007r.

Projekty pilotażowe –

Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich

Alokacja finansowa: **1 233 476 zł**

I kwartał 2008r.

Poddziałanie 9.1.1

Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Alokacja finansowa: **3 000 000 zł**

Poddziałanie 9.1.2

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

Alokacja finansowa: **5 047 517 zł**

II kwartał 2008r.

Działanie 9.2

Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Alokacja finansowa: **23 220 815 zł**

III kwartał 2008r.

Poddziałanie 9.1.1

Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej

Alokacja finansowa: **17 142 017 zł**

Poddziałanie 9.1.2

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

Alokacja finansowa: **13 095 036 zł**

Działanie 9.3

Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego

Alokacja finansowa: **5 813 240 zł**

IV kwartał 2008r.

Działanie 9.4

Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty

Alokacja finansowa: **5 047 263 zł**

Działanie 9.5

Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich

Alokacja finansowa: **3 484 737 zł**

Dla projektów realizowanych w ramach procedury konkursowej objętych Planem działania na lata 2007 – 2008 Instytucja Pośrednicząca określa datę kwalifikowalności wydatków w ramach projektu (równoznaczną okresem realizacji projektu), od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, za wyjątkiem wydatków na zabezpieczenie wykonania umowy, które mogą być poniesione przed jej podpisaniem oraz kosztów diagnozy potrzeb szkoleniowych beneficjentów pomocy, poniesionych do dnia zawarcia umowy, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 90 poz. 557).

IV.2.4 Opis procedury wyboru projektów konkursowych wraz z listą wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie projektu

1. Opracowanie Dokumentacji Konkursowej oraz jej zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Lubelskiego.

2. Powołanie Komisji Oceny Projektów (KOP).

3. Ogłoszenie konkursu zamkniętego:

- a. na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej,
- b. w siedzibie Instytucji Pośredniczącej w miejscu publicznie dostępnym,
- c. w dzienniku o zasięgu regionalnym.

4. Przekazanie do Instytucji Zarządzającej informacji o ogłoszeniu konkursu.

5. Informowanie Wnioskodawców o sposobie przygotowywania wniosku o dofinansowanie.

6. Nabór wniosków o dofinansowanie realizacji projektu.

Wnioskodawca składa wniosek opatrzony pieczęciami, podpisany przez osobę upoważnioną – wskazaną we wniosku, w 2 egzemplarzach papierowych oraz jego wersję elektroniczną (na płycie CD/DVD), w zaklejonej kopercie. Wniosek można złożyć osobiście, przesłać kurierem lub pocztą.

W przypadku konkursu zamkniętego liczy się data wpływu wniosku do Instytucji Pośredniczącej.

Wymagane załączniki do wniosku:

I. Dokumenty określające sytuację finansową Wnioskodawcy (kopie poświadczone za zgodność z oryginałem);

W przypadku partnerstwa także dokumenty określające sytuację finansową partnerów (kopie poświadczone za zgodność z oryginałem). Wymóg składania dokumentów określających sytuację finansową nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

7. Zamknięcie naboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektu.

8. Ocena formalna wniosków o dofinansowanie realizacji projektu przy pomocy *Karty oceny formalnej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego PO KL*.
9. Pisemne poinformowanie Wnioskodawców o wynikach oceny formalnej.
10. Rozpoczęcie ewentualnej procedury odwoławczej.
11. Ocena merytoryczna wniosków przy pomocy *Karty oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu konkursowego PO KL* dokonana przez KOP.
Opracowanie wyników oceny merytorycznej i przygotowanie listy rankingowej wniosków.
12. Zatwierdzenie listy rankingowej wniosków przez Zarząd Województwa Lubelskiego wraz z protokołem z oceny merytorycznej wniosków.
Ogłoszenie na stronie internetowej IP zatwierdzonej listy rankingowej wniosków.
13. Pisemne poinformowanie Wnioskodawców o wynikach oceny merytorycznej.
14. Ewentualne negocjacje z Wnioskodawcami.
15. Weryfikacja skorygowanych wniosków złożonych w wyniku negocjacji.
16. Złożenie przez Wnioskodawcę wszystkich wymaganych dokumentów (załączników) do umowy o dofinansowanie projektu w terminie wskazanym przez Instytucję Pośredniczącą (niezłożenie kompletu wymaganej dokumentacji oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie).
17. Weryfikacja formalna i merytoryczna kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do podpisania umowy o dofinansowanie projektu. Brak zgodności treści załączników z informacjami zawartymi we wniosku skutkuje niezawarciem umowy z Wnioskodawcą.
18. Podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektów z Wnioskodawcami oraz ustanowienie przez Wnioskodawcę zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.
19. Zbiorcze, cykliczne ogłoszenia na stronie internetowej IP oraz w siedzibie IP w miejscu publicznie dostępnym danych dotyczących podpisanych umów (tytuł projektu, nazwę beneficjenta ze wskazaniem jego siedziby/miejsca jego zamieszkania, wartość projektu, wartość przyznanego dofinansowania oraz liczbę zdobytych punktów i datę zawarcia umowy). Informacja na temat umów podpisanych w wyniku procedury odwoławczej z adnotacją, iż projekt uzyskał dofinansowanie w ramach rezerwy finansowej przeznaczonej na procedurę odwoławczą.
20. Ogłoszenie na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej oraz w siedzibie Instytucji Pośredniczącej w miejscu publicznie dostępnym ostatecznej listy zawartych umów o dofinansowanie oraz listy członków KOP.

Lista wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie:

- I. Kopia statutu lub innego dokumentu Wnioskodawcy (np. wpis do odpowiedniego rejestru lub ewidencji w przypadku instytucji szkoleniowych) potwierdzającego rodzaj działalności prowadzonej przez Wnioskodawcę/partnera.
- II. Aktualny wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, innego właściwego rejestru lub inny dokument potwierdzający osobowość prawną wraz z danymi osoby upoważnionej do podejmowania decyzji wiążących w imieniu Wnioskodawcy, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do umowy.
- III. Pełnomocnictwo do reprezentowania Wnioskodawcy wystawione z datą poprzedzającą złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy umowa będzie podpisywana przez osobę/osoby nieposiadające statutowych uprawnień do reprezentowania wnioskodawcy lub gdy z innych dokumentów wynika, że uprawnionymi do podpisania wniosku są co najmniej dwie osoby).
- IV. Deklaracja poświadczająca udział własny (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy przewidziany jest udział własny we współfinansowaniu projektu).
- V. Zaświadczenie z ZUS-u o nie zaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne,

z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do umowy.

VI. Zaświadczenie o niezaleganiu z podatkami z właściwego Urzędu Skarbowego, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia kompletu wymaganych dokumentów (załączników) do umowy.

VII. Dokument/y (CV) potwierdzające doświadczenie, kwalifikacje, potencjał kadry zarządzającej projektem i realizującej zadania projektu (pozwalające stwierdzić, iż jakość opisana we wniosku o dofinansowanie zostanie osiągnięta) wraz z pisemną deklaracją uczestnictwa w projekcie oraz ewentualne referencje potwierdzające doświadczenie wnioskodawcy.

VIII. Kopię umowy/porozumienia pomiędzy partnerami wystawionej z datą poprzedzającą złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku gdy w realizację projektu oprócz Wnioskodawcy zaangażowani są partnerzy.

Umowa/porozumienie z partnerem musi określać podział zadań – za zaangażowanie w realizację projektu należy rozumieć wniesienie wkładu finansowego, materialnego lub merytorycznego, realizację wyodrębnionej części projektu lub wspólne świadczenie usług.

W przypadku realizacji projektu partnerskiego Instytucja Pośrednicząca wymagać będzie od partnerów dokumentów z *Listy wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie* odpowiadających zakresowi merytorycznemu realizowanych zadań.

IX. Oświadczenie Wnioskodawcy lub/i zaświadczenie o kwalifikowalności podatku od towarów i usług (VAT).

X. Uchwała właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego lub inny właściwy dokument organu, który: dysponuje budżetem wnioskodawcy (zgodnie z przepisami o finansach publicznych), zatwierdza projekt lub udziela pełnomocnictwa do zatwierdzenia projektów współfinansowanych z EFS.

XI. Wnioskodawca ubiegający się o pomoc *de minimis* zobowiązany jest do załączenia wszystkich zaświadczeń o pomocy *de minimis* jakie otrzymał w ciągu 3 ostatnich lat, zaś podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* jest zobowiązany do przedstawienia informacji o otrzymanej pomocy publicznej, zawierającej w szczególności dane o dacie jej udzielenia, podstawie prawnej i przeznaczeniu.

XII. Oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych krajowych i wspólnotowych instrumentów finansowych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem.

XIII. Oświadczenie o realizacji innych projektów współfinansowanych z EFS.

Dokumenty wymagane przy składaniu wniosku o dofinansowanie projektu, jak również dokumenty wymagane jako załączniki do umowy o dofinansowanie projektu zostaną uszczegółowione w Dokumentacji Konkursowej. Uszczegółowienie wymaganych dokumentów będzie miało charakter doprecyzowujący i nie będzie rozszerzało w/w listy.

Dla projektów realizowanych w ramach procedury konkursowej objętych Planem działania na lata 2007 – 2008 Instytucja Pośrednicząca określa datę kwalifikowalności wydatków w ramach projektu (równoznaczną okresem realizacji projektu), od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, za wyjątkiem wydatków na zabezpieczenie wykonania umowy, które mogą być poniesione przed jej podpisaniem oraz kosztów diagnozy potrzeb szkoleniowych beneficjentów pomocy, poniesionych do dnia zawarcia umowy, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 90 poz. 557).

V. Projekty innowacyjne i ponadnarodowe

V.1 Projekty innowacyjne⁸

V.1.1 Tematy dla projektów innowacyjnych

⁸ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

V.1.2 Oczekiwane efekty realizacji projektów innowacyjnych
V.1.3 Typy beneficjentów/projektodawców
<u>V.2 Projekty ponadnarodowe</u>
V.2.1 Typy projektów ponadnarodowych lub projektów z komponentem ponadnarodowym W latach 2007-2008 nie przewiduje się realizacji projektów ponadnarodowych i projektów z komponentem ponadnarodowym.
V.2.2 Obszary, w ramach których realizowane będą projekty ponadnarodowe
V.2.3 Oczekiwane efekty realizacji projektów ponadnarodowych
V.2.4 Typy beneficjentów/projektodawców

Miejsce, data	Lublin, 10 czerwca 2008 r.
Pieczeńć i podpis osoby upoważnionej	